

A woman with blonde hair, blue eye makeup, and red lips is lying on a patterned surface. She is wearing a black top and a purple sweater. Three pieces of torn paper are placed around her, containing the text '34', 'TAVO', and 'DALYS'.

34

TAVO

DALYS

CARMEN RODRIGUES

Alma littera

Sara

PO TO. LAPKRITIS

Susirūpinusi psichologė barbena pieštuku į nešiojamąjį kompiuterį ir šypsosi.

Ne todėl, kad šiandien graži diena, kad už Smito ligoninės lango čiulba paukščiai, o ant linoleumu išklotų grindų saulė meta vaivorykštinius raštus. Ji tiesiog užsidėjusi vieną savo kaukių. Jų turi tris: susirūpinusią, raminančią, užjaučiančią.

– Sara, – vėl mėgina ji. – Ar atsimeni sakiusi šitai per pastarąjį mudviejų pokalbį?

Timpteliu žemyn flanelinės pižamos rankovės spėliodama, kodėl jaunimo psichiatrijos skyriaus palatoje taip šalta, ir pavargusi tariu:

– Labai gaila, bet ne.

Susirūpinusi psichologė atsidaro mano aplanką ir perverčia kelis puslapius. Ji tvirtina, kad praėjusį kartą, kai buvo atėjusi manęs aplankyti, šį tą prisiminiau. Raminanti kaukė virto susirūpinusia, mo-

ters antakiai ėmė panėšėti į storus vikšrus, ji stebėjo mane didelėmis rudomis akimis. Kai aš nepasiduodu – ne dėl to, kad nenoriu, bet todėl, jog tikrai nieko neprisimenu, – psichologė palinksta artyn, įbedama vieną alkūnę į švelnią šokolado spalvos odą virš kelio. Jos putlių lūpų kampučiai užjaučiamai nusvyra – ji vėl pakeitė kaukę.

– Sara, suprantu, kaip tau sunku, bet gal pasistenk? Elė buvo geriausia tavo draugė. Neabejoju, kad iki šiol nepajėgi atsipeikėti. Ar galime apie tai šnektelėti?

Šia tema aš tikrai nenoriu, bet *privalau* kalbėti. Rytoj būsiu išrašyta iš ligoninės, taigi prieš paleidžiama turiu padainuoti ir pašokti.

– Tai liūdna, aš esu labai prislėgta, – pagaliau išspaudžiu.

Susirūpinusi psichologė mostu paragina mane kalbėti toliau. Sąžiningai sakau:

– Tai buvo nelaimingas atsitikimas, kvailas nelaimingas atsitikimas. – Paskui nutylu, nes vėl užgniaučia krūtinę. Paskutinįsyk taip pasijutau, kai nugirdau gydytojus sakant tėvams: „Jums labai pasisekė, kad ji išgyveno. Šitoks perdozavimas... Ji gimusi po laiminga žvaigžde, nes išvengė savo draugės lemties.“

Iš tiesų su tuo perdozavimu viskas buvo ne taip. Bent jau ne taip, kaip tvirtina gydytojai. Stengiausi tai vienam jų paaiškinti, bet jis tik mandagiai linktelėjo ir nepatikėjo nė per nago juodymą. Tada nusprendžiau laikytis tokios tiesos: niekam nieko neturiu aiškinti. Privalau pasakyti tik tiek, kad būčiau paleista iš ligoninės.

Laikytis stojiškai. Šitai įsikaliau į galvą. Įsikibau tos minties kaip ore pakibusio kamuolio. Reikia labai daug jėgų jį taip išlaikyti be rankų, kliaujantis vien protu. Stebuklas, jei pajėgi mintimis atplėšti kamuolį nuo žemės.

Taip ir padarau: sutelkusi visas jėgas nukreipiu stojišką žvilgsnį į pavargusį psichologės veidą, bet netrukus jis jau nebeatrodo toks pavargęs. Turbūt todėl, kad ji vis kalba su manim drąsinamu tonu. Jos veidas malonus ir nuoširdus. Man šiek tiek atlégsta ir galvą užplūsta tokios mintys: *Kaip Elė gali būti mirusi? Kur dingo minutė, skirianti gyvenimą nuo mirties? Trokštu grąžinti tas šešiasdešimt sekundžių.*

Susirūpinusi psichologė akylai žiūri į mane.

– Sara, papasakok man apie tą nelaimingą atsitikimą.

– Jau pasakojau, – primenu, ir, laimė, moters veidas vėl paniūra.

– Papasakok dar kartą, – prašo ji.

– Todėl... – tolesni žodžiai išnyksta, tarsi būčiau pristigusi jėgų juos ištarti. Nekenčiu savęs, kad parodau tai moteriai esanti silpna.

– Todėl? – pakartoja susirūpinusi psichologė. Ji kilsteli kaulėtus pečius, ranka nukimba prie šono. Svarstau, ar tik neketina manęs paliesti. – Sara, čia saugu. Gali atskleisti man viską.

Šitaip klatingai meluoja suaugusieji, ragindami atskleisti viską. Bet vos tik prasižiosi, teks išklaudyti paskaitą, kaip galėtum patobulinti savo gyvenimą ir ką galėtum padaryti, bet nedarai. Tau bus pasakyta, jog viską *suknisai* ir jie yra pasirengę tai pataisyti. Tada pridurs, kad padeda tau paskutinį sykį, nes metas pagaliau suaugti.

Net girdžiu mamą kuždant man į ausį: *Sara, tai paprasta. A + B + C = Problema išspręsta.*

Todėl nesakau nieko. Užuoat kalbėjusi, užsimerkiu. Nenoromis išvystu Elę. Prieš penkias dienas draugė šoko ir kvatojosi, laikydamą saują tablečių. Kvietė ir mane. Vis ragino: *Prisivyk mane, Sara. Prisivyk.*

– Sara? – Susirūpinusi psichologė švelniai paliečia man ranką. Net pašiurpsta oda. – Ar gerai jautiesi? – klausia ji, bet aš tyliu.

Ilgokai tyliu, tada susikaupusi išdrožiu:

– Tai buvo nelaimingas atsitikimas. Man labai gaila Elės, bet mes tikrai nemanėme, kad šitaip baigsis. Mudvi tiesiog kvailiojome. Mudvi tiesiog... – Paskui užsidengiu ranka burną.

Psichologė paduoda man popierinę nosinaitę ir pritariamai linkteli. Man vėl sugniaužia paširdžius. Sunkumas neatslūgsta. Jis tarsi ko tyko.

Mano gyvenime esama vienos tikros tiesos: pasibaigus lankymo vailandoms, pas mane ateis Glenas.

Glenas nėra mano biologinis tėvas – ne, tas vyras paliko mane prieš gimstant – tačiau aš laikau Gleną *tikruoju tėvu* ir taip jį vadinu, nes jis nuo mažens manim rūpinasi. Žiūrėdama į jį prisimenu šeimos nuotraukas. Vestuvinę, kur jis vilki jūrų pėstininko uniformą, o aš dar esu išsipūtusiame mamos pilve. Mudu, įamžintus per trečiąjį mano gimtadienį, išsitepliojusius rankas lipniu baltu glajumi. Nuotraukas su ką tik gimusiomis jaunesnėmis mano sesutėmis, tikromis jo dukromis: Džese, Mege ir Mete. Net ir dabar tvirtai tikiu, jog Glenas mane myli.

Mano tėtis yra išvaizdus vyras didelėmis akimis, stipriomis, raumeningomis rankomis ir kojomis. Jis supranta, kad šiomis dienomis nieko nenoriu matyti. Vis kartoja: „Turėjau ten būti. Turėjau tai nujausti.“

– Glenai, rytoj ji grįš namo, – sako mama. Ji visai ne tokia kaip tėtis. Smulkutė, šviesiaplaukė, išbalusi, drebančiomis rankomis.

Mama nepakenčia to drebulio. Susikišusi rankas giliai į kišenes ji trumpam stabteli šalia tėčio. Netrukus imasi tvarkyti palatą ir nerūpestingai šneka. Pavyzdžiui: „Kaip šiandien jautiesi? Ar gerai miegojai? Gal ko norėtum? Pažvelk, koks gražus medis už lango. Tomis teiravosi, kaip laikaisi. Koks jis rūpestingas, tiesa? Gal tau reikia daugiau pagalvių? Galiu paprašyti slaugytojos atnešti? Kodėl palatoje šitaip šalta?“

– Sara, – vėl prabyla tėtis. Jis nedrąsiai šypsosi. – Rytoj grįši namo. Juk džiaugiesi, ar ne?

Išklausiusi jo linkteliau. Turiu parodyti tėvams, kad esu sąmoninga. Šis žodis labai svarbus jaunimo psichiatrijos skyriuje. Jei nereaguosiu, iš čia neištrūksiu. Todėl sąžiningai atsakinėju į klausimus ir stengiuosi nusišypsoti, kad ištiesai verkiu. Kalbėti sunkoka, gerklė perdžiūvusi.

– Noriu dalyvauti Elės laidotuvėse ir atsisveikinti, – šiuos žodžius nelengva surikiuoti. Ypač užsiminti apie geriausios draugės laidotuves. Apie atsisveikinimą.

Stoja nejauki tylą, bet netrukus tėvai ją išsklaido. Jie susižvelgia ir grąžo rankas. Tėtis atsikrenkščia.

– Sara, – taria jis. – Sara, deja, tai neįmanoma...

Mama švelniai paglosto man skruostą ir sako:

– Brangute... – Kreipinys labai švelnus, vos ne kaip malda.

Tada tėtis priduria:

– Sara...

– Aš klausau, – tariu. Manau, šitai jie nori išgirsti.

Tačiau tėtis vengia mano žvilgsnio. Jis žiūri pro langą – lauke auga bukas. Aš irgi pažvelgiu į medį. Jo šakos kylo į dangų kaip

daugybė maldaujančių rankų. Kai atsigrežiu, tėtis žiūri į mane. Jis greitosiomis persibraukia akis. Tada kreipiasi į mamą, tarsi nežinodamas, ką sakyti.

– Serena...

– Glenai... – Mama uždeda ranką jam ant sprando. Šį žmogų ji supranta geriausiai, ne taip kaip mus, savo vaikus. Turbūt mes jai esame paslaptis. – Tiesiog pasakyk jai.

Tėtis pažvelgia man į akis. Jis paliečia delnu man viršugalvį. Jo ranka tokia didelė, kad uždengia man visą galvą. Pasijuntu saugi, iš jo stiprių pirštų galiukų sklinda jėga, suteikianti man tvirtybės. Jis sako:

– Elė buvo kremuota. Pelenai buvo išbarstyti šiandien, o jos motina kažkur išvyko nusiraminti.

Tylą sudrumsčia kūkčiojimas. Po valandėlės suvokiu, jog kūkčioju aš. Prisiverčiu liautis. Pasakau tėvams, kad man labai gaila.

– Viskas bus gerai, – guodžia mane tėtis.

– Tu atsigausi, tik prireiks laiko, – priduria mama.

Paskui visi ilgai tylime. Tylime, kol tampame ramia, tobula šeima kaip nuotraukoje: gera mamytė, geras tėtis, gera dukrelė. Toje tyloje dingteli, kad esama daugybės kelių žmogui numirti, bet likti gyvam.